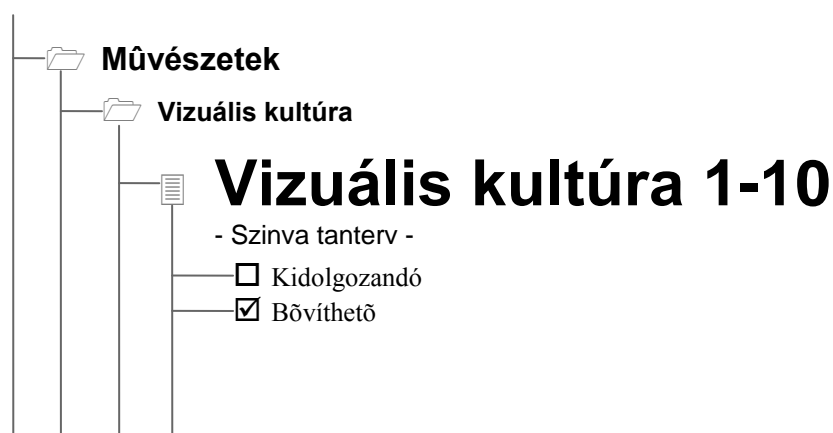

MINÓSÍTETT TANTERV

Országos Közoktatási Intézet

TANTERV

Ez a tanterv az Országos Közoktatási Intézet tantervi adatbankjában az

OKI96SZIMŰV1-10

változat alatt szereplő minősített tanterv. E minősítéssel az Országos Közoktatási Intézet szakmai felelősséget vállal azért, hogy ez a tanterv az általa megjelölt NAT követelményeknek megfelel. Ez a kiadvány az adatbankban tárolt tantervből készült az Országos Közoktatási Intézet Információs Irodájában, Győrben.

Ez a tanterv elérhető a tantervi adatbankból a Profil 3.2 szoftver által is.

Ez a tanterv letölthető az OKI web szerveréről, címe: <http://www.oki.hu/>.

Felvilágosítás a tantervvel kapcsolatban:

Országos Közoktatási Intézet Program- és Tantervfejlesztési Központ
1051 Budapest, Dorottya u. 8., Tel: 118-6531 Fax: 118-6584 e-mail: oki@kih.c3.hu

Felvilágosítás a Profil szoftverrel kapcsolatban:

Mentor Informatika Kft.
1015 Budapest, Batthyány u. 14., Tel: 201-3707 Fax: 202 2047 e-mail: 100324.115@CompuServe.com

Felvilágosítás a tantervek OKI Home Page-en keresztül eléréséről:

Országos Közoktatási Intézet Információs Iroda
9022 Győr, Liszt F. u. 40., Tel és Fax: 96/315-844 e-mail: info@oki.hu

Művészetek 1-10.

Bővíthető: Igen Kidolgozandó: -
Szerkezet: párhuzamos

Részei

Vizuális kultúra 1-10. 4. oldal

Óraszám

Iskolai: 893 óra

Megjegyzés

- A Művészetek műveltségi területet a Szinva tanterv az alábbiak szerint dolgozza fel:
 - Ének-zene 1-10. évfolyam (Önálló tantárgy)
 - Vizuális kultúra 1-10. évfolyam (Komplex tantárgy: tartalmazza a Mozgóképkultúra és médiaismeret rész műveltségi területeket is.)
 - A tánc a Testnevelésben, a dráma az Anyanyelvi irodalomban nyert elhelyezést.
- Az Ének-zene hagyományos szemléletű tantervi megoldásokat kínál, a Vizuális kultúra szerzői a tantárgy hagyományos szemléletétől eltérő lépéseket ajánlanak. Ezt egyébként a 7. osztályban belépő Mozgóképkultúra és médiaismeret is indokolja, hiszen meg kellett keresni az integráció egymáshoz kapcsolódó pontjait.
- A sajátos megközelítés nemcsak a tartalom, hanem pl. az órák felosztásában is megmutatkozik, ahol tekintettel a heti 1,5 órás óraszámra javaslat van az évi 1, illetve következő évi 2 órás gyakorlatra, avagy pl. a kéthetente tartandó 3 órás megoldásra.
- Ugyanúgy sajátos megközelítés, hogy a tantervben csak évi óraszámok szerepelnek, a szerzők az ajánlott témákhoz nem rendelnek óraszámot, annak elosztását a pedagógusokra bízzák.

ÓRATERV

Évfolyam	Rész műveltségi terület, tantárgy	heti óraszám	évi óraszám
1-6.	Ének-zene	1	37
	Vizuális kultúra	1,5	56
7-8.	Ének-zene	1	37
	Vizuális kultúra,		
	Mozgóképkultúra és médiaismeret	1,5	56
9-10.	Ének-zene	0,5	19
	Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret	1,5	56
Összes:	Ének-zene		334
	Vizuális-mozgóképkultúra és médiaismeret		560
Műveltségi terület mindösszesen:			894

NAT követelmények

- A tanterv teljesíti a NAT követelményeit, ezenkívül semmilyen többletet nem tartalmaz sem más műveltségi területek felé való kinyúlással, sem a megnevezett részterületek szakmai anyagának NAT-nál bővebb szerepeltetésével.
- A szerzők szerint erre a rendkívül alacsony óraszám nem nyújt lehetőséget.

Kiemelt közös követelmény

- Hon- és népismeret

- Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz
- Kommunikációs kultúra
- Testi és lelki egészség
- Tanulás

Sajátos megközelítés

- A vizuális kultúra tantárgy szakmai tagolása tisztán a vizuális kultúra tárgy- és jelenségvilág részének eredet és rendeltetés szerinti bontását, csoportosítását követi, és nem tartja meg annak elkülönített jellegét. A kialakított 3 témakörbe együtt épül bele a vizuális nyelv — mint a vizualitás szellemi közege és a technikák mint a vizuális kultúra anyagi közege.
- A 7. osztálytól kezdődő Mozgóképkultúra és médiaismeret nincs egyértelműen alárendelve a vizualitásnak, így szakszempontjai miatt egy új, negyedik tartalmi egységben jelenik meg.

Ajánlás

- Bármely magyar iskola felhasználhatja, amely átlagos feltételrendszerrel működik. A 9-10. osztályokra javasolt tanterv egyaránt alkalmas általános iskolai 9-10. évfolyamokra, vagy szakképző (főleg szakiskolák) intézmények első két évfolyamaira.
- Ajánló: Borsod-A.-Z. Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet, Miskolc

Cél

- Olyan szemlélet kialakítása, amely a művészetek érték közvetítő és értékőrző szerepét tudatosítja a tanulóknál, továbbá annak felismerését és az azzal való képességét is, hogy a művészeti kultúra fogalmába nemcsak a befogadás, hanem a teremtés, a létrehozás is beletartozik. Cél tehát az olyan gyermeki aktivitás megteremtése, amelynek révén a tanulók maguk is részeivé, közreműködőivé válnak a művészeti folyamatnak, adott esetben az alkotásnak is.
- Ének-zene esetében: a zene megszerettetése, az élményekből fakadó aktív éneklési kedv felkeltése, a zenei képzelet és fantázia fejlesztése, a zenei korok, stílusok valamint a történelmi korok és egyéb művészetek kapcsolatainak, összefüggéseinek feltárása.
- Vizuális kultúra: a vizuális befogadó-megismerő és alkotó képességek folyamatos fejlesztése, a művészet nagy korszakainak megismerése.

Követelmény

- Általános követelmények:
 - A művészeti nevelés-oktatás folyamán alakuljon ki a tanulóknál az élmények, érzelmek, hangulatok személyes hangú kifejezésének képessége.
 - Jussanak birtokába a zenei- képző- ipar- és népművészeti, építészeti-, tánc-, filmművészeti ágak, műfajok, technikák, stílusok; zene- és művészet, filmművészeti korok ismeretének.
 - Sajátítsák el a műbefogadás, elemzés, értelmezés, megítélés képességeit, legyen véleményük a látottakról, hallottakról.
 - Legyenek képesek a magyar népdalok vokális megszólaltatására, különböző célú vizuális közlések, információk létrehozására, ábrázolására.
 - Szerezzenek készségeket a tárgytervezés, tárgyalakítás, modell, makettkészítés területein.
 - A művészeti ismeretek elsajátítása folyamán alakuljon ki az igényesség a műélvezet, a tanulót körülvevő tárgykultúra és környezet iránt.
- A részletes követelményeket a tárgyi tantervek tartalmazzák.

Tartalom

- Az ének-zene tanításának tartalmát a szerzők az 1-4. évfolyamokon a daléneklés, a zenei ismeretek dallami és ritmikai elemei, zenehallgatás és improvizáció témakörein belül.
- Az 5-10. évfolyamokon pedig az éneklés, ritmus, zenei olvasás, írás-, zenei ismeretek, zenei hallás és zenehallgatás, zeneirodalom téma kereteiben fogalmazzák meg.
- A vizuális kultúra tartalma az 1-6. évfolyamokon három, a 7-10. évfolyamokon pedig 4 egységre tagolódik.
- E szerint a Kifejezés, képzőművészet esztétikai célú terület.

- A Vizuális kommunikáció a praktikus, köznapi vizuális információé.
- A Tárgy és környezetkultúra az esztétikum és a funkcionálitás összeshívódésének területe.
- A 7-10. évfolyamokon pedig a Mozgóképkultúra és médiaismeret filmelemzést, filmművészeti és média ismereteket valamint az életkori sajátosságoknak megfelelő fotó-video technikát tartalmaz.
- A részletes tartalom a tantárgyi évfolyam tantervekben található meg.

Értékelés

- A szerzők a tanterv felhasználóinak általában osztályzattal történő értékelést ajánlanak (kivéve az 1. évfolyamot).
- A számszerű értékelés alapja a mérhető követelmények teljesítésének színvonala.
- Osztályzattal nem minősíthetők (illetve csak 5-ös osztályzattal) azok a személyes alkotások, amelyekben a tanuló személyes énjét (élmény, hangulat, érzélem stb.) jeleníti meg.
- Az osztályzatokat pozitív irányba befolyásolja a tanuló mérhető fejlődése, az alkotások eredetisége, sajátos egyedi megoldása.

Feltételek

- A feltételeket a műveltségi részterületek (tantárgyak) tantervei tartalmazzák.
- A tantervek feltételrendszere minden átlagos felszereltségű általános iskolában megteremthető.

Vizuális kultúra 1-10.

OKI96SZIVK1-10

Szerkezet: soros

Részei

Vizuális kultúra 1	9. oldal
Vizuális kultúra 2	11. oldal
Vizuális kultúra 3	12. oldal
Vizuális kultúra 4	15. oldal
Vizuális kultúra 5	17. oldal
Vizuális kultúra 6	19. oldal
Vizuális kultúra 7	21. oldal
Vizuális kultúra 8	24. oldal
Vizuális kultúra 9	26. oldal
Vizuális kultúra 10	29. oldal

Óraszám

Iskolai: 560 óra

Megjegyzés

- A Vizuális kultúra elnevezésű tantárgy a vizuális nevelésre -7. évfolyamtól kezdődően a vizualitás és a film eszköztárával történő nevelésre- specializált tantárgy. Ebből a jellegzetességéből fakadóan szerves egységet alkotnak benne a köznapis és a művészeti kultúrátartalmak, a tantárgyi pedagógiai munka egyaránt jelent oktatómunkát és esztétikai nevelőmunkát.
- A 7. évfolyamtól belépő Mozgóképkultúra és médiaismeret tartalmait - és ezek szerves tantárgyi beépülését- azoknak a szakanyagoknak/követelményeknek a feldolgozása biztosítja, amelyek a NAT vizuális kultúra műveltségi részterületében eleve adottak (pl. 4. évfolyam végén a folyamatok értelmezése, 6. évfolyam végén a képsorozattal, animációval történő esemény-előadás, sokszorosított információ ismeretek -közte a film és a video-, valamint mozgóképben a képi közlés tanulmányozása) és amelyek természetesen beépülnek az egyes évfolyamok tanterveibe.
- A tantárgy óraszám 1-10. évfolyamon összesen 560 óra; évfolyamonként egységesen 56 óra. Az éves óraszámok elosztásában a folyamatosan ismétlődő találkozási alkalmakat fontosnak tartjuk. Indokolja ezt, hogy a tantárgyban folyó nevelő-oktató munka a tanulók gyakorlati tevékenységein és ezzel együtt folyamatos szemlélet-alkító pedagógiai munkán alapszik. Így a heti óraszámok kialakítására elképzelhető a következő (hagyományos) variációk: egyik félévben 1 óra, másikban 2 óra hetente; egész tanévben egyik héten 1, másikon 2 óra. Nem tartjuk elfogadhatónak az óratömbökben -epochákban- történő óraelosztást, mert ezzel a folyamatosság sérül; legfeljebb azt a megoldást gondoljuk még működőképesnek, amelyben kéthetenként kerülnek sorra vizuális kultúra órák - így 2-3-4 órás blokkokban esetenként többféle feladat megoldására is sor kerülhet.
- Tantárgyi szinten a tantárgyat felhasználó iskolák pedagógus-közösségétől további kidolgozást kíván az értékelés területe. A tantervszerzők az értékelés általános elveit adják meg, emellett iskolai szinten javasoljuk kialakítani a következőket:
 - a szöveges értékelés általános szempontsora
 - az osztályzattal történő mérés osztályzati szintjeihez tartozó leírások rendszerének létrehozása a tantárgyban megfogalmazott évfolyamonkénti követelmények és a NAT minimum-követelményei alapján.
- Ugyancsak az alkalmazó feladata, hogy létrehozza a műelemzésre szánt (és ezzel egyúttal a művészeti ismereteket is közvetítő) műalkotás-listát. A NAT sem a képzőművészet, sem az ipar-, ill. népművészet vagy az építészet területén ilyen műlistát nem tartalmaz. E tekintetben az átfogó tantárgyi tanterv sem kívánja a pedagógusok kezét megkötöni, ugyanakkor elengedhetetlennek tartjuk a részletesen feldolgozandó műalkotások meghatározását a helyi tanterv szintjén (összhangban a gyermekek életkorával, a közös

követelmények Hon-és népismeret, ill. Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz című fejezeteivel, valamint a tantárgyi tanterv művészeti ismeretekre vonatkozó követelményeivel).

- Kidolgozandók és a megfelelő helyeken a tantervi szövegekbe beépítendő -részben a műlistával összefüggésben, részben egyéb vonatkozásban- a felhasználó iskola helyi (települési, tájegység-országrészre utaló) vizuális kultúra vonatkozásai, sajátosságai.
- A tantárgy megalkotója a tantervi munkálatok céljából alakult Borsod megyei rajztanári munkacsoport. Tagjai: Rézművesné Nagy Ildikó rajztanár (B. A. Z. megyei általános iskolai rajz szaktanácsadó), az 5-8. évfolyam tantervének kidolgozója; Bihari Zoltán gimnáziumi rajztanár (B. A. Z. megyei középiskolai rajz szaktanácsadó), a 9-10. évfolyam kidolgozója és a mozgóképi terület szakértője; Sándor Zsuzsa főiskolai docens (Comenius Tanítóképző Főiskola, Művészeti Nevelési Tanszék, Sárospatak), az 1-4. évfolyam kidolgozója.

NAT követelmények

A Vizuális kultúra elnevezésű tantárgy tanterve a NAT Művészetek műveltségi területének Vizuális kultúra, valamint Mozgóképkultúra és médiaismeret műveltségi részterületei minden követelményét feldolgozza. Ezen kívül azonban semmilyen többletet nem tartalmaz sem más műveltségi területek felé történő kinyúlással, sem a megnevezett területek szakmai anyagainak NAT-nál bővebb szerepeltetését illetően (ugyanakkor a NAT-ban tömören megfogalmazott követelményeket a taníthatóságra célzott részletezettséggel fejti ki). A tantárgyi tanterv tehát szigorúan a NAT adott műveltségi területi keretein belül marad - az ettől való eltérés csak a rendelkezésre állónál magasabb óraszám esetében lenne elképzelhető.

Kiemelt közös követelmény

A tantárgy a műveltségi területek oktatása közös követelményeinek egyik fejezetét sem kezeli kiemelten, viszont szándéka, hogy messzemenően kihasználja a szakterületi kapcsolódásból adódó természetszerű lehetőségeket. Ilyen módon a Hon- és népismeret, a Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz, valamint a Kommunikációs kultúra területe folyamatosan beépül a tantárgy szakanyagaiba.

Sajátos megközelítés

- A tantárgyi tartalom kifejtése a NAT-beli vizuális kultúra műveltségi részterület tagolásának alapján történik. Nem tartja meg azonban a vizuális nyelv elkülönített jellegét. Így a szakmai tagolás tisztán a vizuális kultúra tárgy- és jelenségvilág részének eredet és rendeltetés szerinti bontását-csoportosítását követi. Eszerint az esztétikai célú terület a "Kifejezés, képzőművészet", a praktikus, köznapi vizuális információé a "Vizuális kommunikáció", míg az esztétikum és funkcionalitás összszövődésének területe a "Tárgy- és környezetkultúra".
- A vizuális nyelv -mint a vizuálitás szellemi közege- és a technikák -mint a vizuális kultúra anyagi közege- az előzőekben felsorolt három vizuális kultúra-terület gyakorlati és elemző-megismerő tevékenységeket felsorakoztató szakanyagainak leírásába épül bele. (Praktikusan: a gyakorlati és elemző tevékenységeket vagy ismereteket megfogalmazó mondatok tartalmazznak vizuális nyelvi és technikai elemeket is - ott, ahol ezt a tantervszerző tantárgyi szempontból fontosnak tartja.)
- 7. osztálytól kezdődően a tantárgy szerves része a Mozgóképkultúra és médiaismeret. A tantárgyi elnevezéssel ellentétben azonban nem kívánjuk a vizuálitásnak kizárólagosan alárendelni. A mozgóképkultúra a vizuális kultúrával érintkező kultúraterület, és bár igen sok és lényeges vizuális elemet, vonatkozást tartalmaz, de több is annál. Így szakspecifikumai miatt egy új, negyedik tartalmi egységben jelenik meg.

Differenciált haladás

Ezzel a kérdéssel -mint tantervszerzők- nem kívánunk tantervi szinten foglalkozni. Így a differenciált haladásra vonatkozó elgondolások kidolgozását a felhasználó pedagógus személyes hatáskörébe utaljuk - úgy véljük, hogy ez áll összhangban a tantárgy vizuális nevelési karakterével.

Ajánlás

- A tantervet minden olyan iskolának ajánljuk, ahol osztott évfolyamokkal dolgoznak, és a tanulók képességei, az intézmény felszereltsége átlagos szintű. Ajánljuk továbbá a szakmai képzést folytató intézmények 9-10. évfolyamai részére, amelyek a fentiekkel azonos feltételekkel rendelkeznek.

- A tanterv szakmai ajánlója:
 - a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet

Cél

- A vizuális alkotó és befogadó-megismerő képességek folyamatos és fokozatos fejlesztése és ezzel együtt olyan alaplátványosság biztosítása, amely
 - a vizuális kultúra széleskörű értelmezésén alapszik
 - az általános vizuális és a mozgóképi kommunikációs képességek, a vizuális- és film-művészeti, illetve a médiára vonatkozó ismeretek gyarapodásából következik
 - a mai életünkre vonatkozóan korszerű
 - élethelyzetekben hasznosítható és az ember érzéki világát gazdagító, így általános vizuális, valamint vizuális- és filmművészeti kulturáltságot jelent.

Követelmény

[Előzetes megjegyzés: Tantárgyi szinten a követelmények általános megfogalmazásúak, ezen belül számos attitűd-jellegű követelményt is tartalmaznak. A tantárgy teljes és részletes követelményrendszerét az évfolyamokra vonatkozó követelmények együttese jelenti, ezen a szinten az objektív jellegű, mérhető követelmények dominálnak.]

- élmények, érzelmek, hangulatok, gondolatok, emlékek és elképzelések személyes hangú kifejezésének képessége a vizuális nyelv kifejező-szándékának megfelelő megválasztásával, változatos síkbeli, térbeli, illetve filmes kifejező-technikákkal
- képzőművészeti, ipar- és népművészeti, építészeti és filmművészeti alkotások, művészeti ágak, műfajok, technikák és tematikák ismerete különböző korokból és kultúrákból; művészettörténeti korok, filmművészeti korszakok és különböző stílusok jellemzőinek ismerete
- a műbefogadás, műelemzés és megítélés képessége, a műalkotások sokfélesége iránti nyitott magatartás; a vizuális művészetek és a filmművészet, valamint általában a vizuális esztétikum és korunk vizuális esztétikai megnyilvánulásai iránti érzékenység
- különböző célú vizuális közlések, információk létrehozásának képessége, ábrázolási képességek az ábrázolási szabályok, a közlőszándékának megfelelő technikák és vizuális nyelv alkalmazásával
- látványok, vizuális jelenségek, az ember mai életére jellemző vizuális és mozgóképi információk értelmezésének képessége
- ábrázolási konvenciók, tömegkommunikációs rendszerek és változataik jellemzőinek ismerete; vizuális nyelvi és mozgókép "köznyelvi" ismeretek
- a tárgytervezés és tárgyalakítás képességei, modell- és makettkészítési alapképességek, a funkció, a használói igény szerinti gondolkodás; a szép megformálás és a műves kivitelezés igénye
- a tárgy- és környezetkultúra különböző területeinek ismerete, a tárgyak és a környezet megítélésének képessége a rendeltetés-forma-szerkezet-anyag-technika-díszítés-esztétikum és az életmód összefüggésrendszerében

Előzmény

- Mivel ez a tantárgyi tanterv szigorúan csak a NAT követelményeit dolgozza fel, ahhoz mérten semmilyen többletet nem tartalmaz, elvileg minden nehézség nélkül bármely pontján bekapcsolódhat a tantárgyi tanulmányokba minden tanuló, aki iskolát változtat - akármilyen tantárgyi koncepció szerint végezte is megelőző tanulmányait. A NAT szakaszokon belüli évfolyamokra bontásból származó esetleges eltolódások megkívánják ugyan a pedagógus toleranciáját és segítőkészségét -, a tanuló azonban rövid időn belül képes az esetleges hiányosságok pótlására, a felzárkózásra. (A tantervek közötti aszinkron egy beszélgetéssel és/vagy felmérésekkel egyszerűen megállapítható.)
- A tantárgy tantervi szinten nem tartalmaz olyan szakanyagokat, amelyek tanulása feltétlenül más tantárgyakban előzetesen vagy párhuzamosan megszerzett ismereteket és képességeket igényelne. A tantervet felhasználóknak a tanítás gyakorlatában azonban célszerű összehangolni a térábrázolási módokra és tárgyalakítási módszerre vonatkozó tanítást a technika tantárggyal, illetve ajánlatos átgondolni az oda-vissza történő hivatkozási lehetőségeket a művészettörténeti ismeretek és filmes művelődéstörténet valamint a történelmi ismeretek között.

- A tantárgy tantervi programjának kidolgozásakor ezekkel a műveltségi területekkel való kapcsolódást a NAT szakaszhatárok követelményei szerint tudtuk figyelembe venni.

Tartalom

- A tantárgy tartalma az 1-6. évfolyamokon -megegyező fejezetcímekkel- három, a 7-10. évfolyamokon (az előzőeket is megtartva) négy egységre tagolódik.
- Ezek a következők:
 - 1-6. évfolyam
 - Kifejezés, képzőművészet
 - Vizuális kommunikáció
 - Tárgy- és környezetkultúra
 - 7-10. évfolyam
 - Kifejezés, képzőművészet
 - Vizuális kommunikáció
 - Tárgy- és környezetkultúra
 - Mozgóképkultúra és médiaismeret
- Ezek az elemek tovább már nem tagolódnak, az alábbiakban -a), b), stb. szerint- tagoltan közölt tanítási szaktartalmak az évfolyam szint "tartalom" rovatában -általában- vegyes megfogalmazású mondatokban jelennek meg.
- A **K i f e j e z é s, k é p z ő m ű v é s z e t** szerkezeti egységében található a következő szakterületi anyagok:
 - a tanulók olyan alkotómunkája, amelyet az élmény, hangulati és érzésvilág, a személyes elgondolás és a kifejezés szabadsága vezérel
 - a képzőművészeti alkotások (különböző korokból és kultúrákból vett festmények, grafikák és szobrok, a tárgykollázs, a performance és egyéb, nem hagyományos vizuális művészeti terület; tehát összességében az ún. autonóm művészeti alkotások) elemzése, esetenként az elemzési jelleg és módszer megfogalmazásával
 - szórványosan vizuális nyelvi ismeretek és technikai ismeretek
 - fokozatosan elosztott, az évfolyamok előrehaladtával kissé növekvő képzőművészeti ismeretek
 - szórványosan művészettörténeti vonatkozások, 7. évfolyamtól konkrét művészettörténeti ismeretek
- A **V i z u á l i s k o m m u n i k á c i ó** szerkezeti egységében jelennek meg a következő szakterületi anyagok:
 - a tanulók ábrázoló munkája (modell -látvány és műalkotás- tanulmányozó ábrázolása a vizuális nyelvi minőségek és viszonylatok tanulása céljából, szerkezeti és folyamat-értelmezések magyarázó rajzokban, ábrákban, ábrázolási konvenciók tanulása, vizuális jelek és egyéb információk alkotása, értelmező szándékú modell- és makettkészítés)
 - látvány értelmező célú elemzése és az előzőekben felsorolt közlésfajták elemzése, értelmezése
 - vizuális nyelvi, ábrázolási és ábrázoló-technikai ismeretek
- A **T á r g y - é s k ö r n y e z e t k u l t ú r a** szerkezeti egységében jelennek meg a következő szakterületi anyagok:
 - használati tárgyak (használható és makett értékű) és dísz tárgyak készítése, építészeti makettek
 - tárgyak, építmények, épített környezetek, díszítmények tervezése (rajz és modell)
 - tárgyak, építmények, épített környezetek, díszítmények elemzése a funkció-anyag/technika-forma-szín-esztétikum összefüggés-rendszerében vagy ezek közül valamely összefüggés szerint
 - tárgy- és környezetkultúra, valamint vizuális nyelvi és tárgyalakító-technikai ismeretek
- A **M o z g ó k é p k u l t ú r a é s m é d i a i s m e r e t** szerkezeti egységébe tartoznak a következő szakterületi anyagok:
 - esztétikai célú és informatív jellegű képsorok, filmfelvételek tervezése és készítése, (foto-video) kameratechnika
 - művészi és egyéb filmek elemzése
 - filmművészeti és média ismeretek

- [Megj.: a) A tantárgyi tartalom további értelmezéséhez információk a "sajátos megközelítés" rovatban találhatóak. b) A tantervet használni kívánó iskolák tantervadaptáló közössége részéről évfolyamonként kidolgozandó a műelemzésre-részletes megismerésre szánt műalkotások listája, illetve a megfelelő tantervi szövegekbe beépítendő a helyi/területi vizuális kultúra vonatkozások; ehhez lásd még a "megjegyzés" rovatot.]

Értékelés

- A tanterv felhasználóinak az osztályzattal is történő értékelést ajánljuk. Kivétel ez alól az első évfolyam, ahol csak szóveges értékelést javaslunk.
- Amennyiben a felhasználó iskola az osztályozás mellett dönt, az osztályzatok megállapításához az alábbi elveket ajánljuk megfontolásra:
 - a mérhető követelmények teljesítési színvonala az osztályozás alapja
 - osztályzattal nem minősíthetők (illetve csak 5-ös osztályzattal jutalmazhatók) a személyes alkotások, vagyis azok, amelyekben a tanuló személyes énjét jeleníti meg (élmény, hangulat, érzés, érzelem, stb. kifejezése)
 - az érdemjegyet mindig pozitív irányban befolyásolja a tanítvány képességeiben és tudásában bekövetkezett jelentős fejlődés
 - az érdemjegyet pozitív irányban befolyásolja az eredeti, sajátos, egyedi megoldás
- [Megj.: A tantervet használni kívánó iskolák részéről kidolgozandó a szóveges értékelés(ek) szempontsora és évfolyamonként az egyes osztályzati szintekhez tartozó teljesítmény-szintek rendszere. Lásd még a "megjegyzés rovatot".]

Feltételek

- Javasoljuk a szakterem kialakítását és így a műhelymunka feltételeinek megteremtését. Ez a különböző szakspecifikus eszközök használatában egyúttal takarékos megoldást is jelent. Szakterem híján minden osztálytermet úgy szükséges kialakítani, hogy azokban a műhelymunka zavartalanul folyhasson.
- A tantárgy tanításához szükséges felszerelés, berendezés; állóeszközök és fogyóanyagok:
 - vízcsap nagyméretű mosogatóval
 - jól záródó elsötétítő függönyök
 - mozgatható tanulói kisasztalok, rajzbakok; tárolószekrények, polcok
 - kettős vetítövászón, 2 db diavetítő állvánnyal, írásvetítő, hosszabbító-elosztó
 - televízió, videokészülék (9-10. évfolyamokon 2 db), rádió, magnetofon, mikrofon, min. 1 db videokamera, min. 1 db fényképezőgép; üres videokazetták és magnetofonszalagok
 - 2 db rezsó; barkácsszerszámok
 - 2 db reflektorállvány, erős fényű fehér és különböző színű égők
 - mozgatható, variálható paravánok, min. 2 db, kb. 200x120 cm
 - a vizuális műalkotások diafilm reprodukciói, a mozgóképkultúra és médiaismeret tanításához szükséges filmanyagok videokazettákon
 - fehér és színes drapériák, krepp-papírok, nagyméretű kartonpapírok
 - rajztáblák, paletták, vizesedények, viaszolvasztó edények, festéklé tároló edények
 - festékező- és nyomóhengerek (sokszorosító grafikához), nyomdafesték
 - agyag, agyagtároló, mintázóeszközök; tégelyes tempera, széles ecsetek
 - táblai szerkesztőkészlet, geometriai modellek
 - kb. 5 db nagyméretű gyűjtőmappa
 - írásvetítő fólia, tollkészlet; színes fóliák
- Javasolt:
 - fénymásológép
 - égetőkemence
 - grafikai présgép
 - min. 5 db gyakorló fényképezőgép, nagyító, szárító, egyszerű laborálási eszközök és anyagok
- [Megj.: A tárgyi felszereléshez évfolyamonként hozzátartozik a tanulók egyéni felszerelése.]

Szerző Lektor ...

Rézművesné	alkotószerkesztő
Sándor Zsuzsa	alkotószerkesztő
Bihari Zol	alkotószerkesztő

Vizuális kultúra 1

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- Az életkori jellemzők figyelembe-vételével első évfolyamon a kifejezés-jellegű alkotómunka a domináns. Emellett kis számban (20-30 %-nyi órahányadban) indokolt és ajánlott igen egyszerű vizuális kommunikáció és tárgykultúra szakanyagokat tanítani.
- Az anyagok döntő többsége gyakorlati tevékenység, emellett az elemző tevékenységek -amelyek ebben az életkorban lényegében még nem is elemzések, inkább a gyerekek szándéka, érdeklődése szerint alakított beszélgetések-, alkalmanként rövid időtartamokban szerepelnek.
- A tartalom kiegészítendő a részletesebb megismerésre szánt műalkotások listájával. Erre a célra mintegy 6-8 mű elegendő (ennél természetesen sokkal több műalkotás kerül a gyerekek elé a tanév során). Kiegészítendő továbbá a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.
- Kidolgozandó a szöveges értékelés szempontsora.
- NAT követelmények: Információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában.
- kiemelt közös követelmények: Információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában.
- sajátos megközelítés: Információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában.
- differenciált haladás: Információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában.

Cél

- Az iskolai tanulmányaikat megkezdő kisgyermekek érdeklődésének felkeltése a látványok és képek sokfélesége és a velük való ismerkedés iránt.
- A gyakorlati tevékenység, a vizuális alkotómunka örömeinek, a tapasztalatgyűjtés érdekességeinek és hasznosságának megéreztetése.

Követelmény

- (életkorának megfelelően) képes személyes élményei, élményhelyzettel társuló emlékei és átélt események kifejezésére rajzban, festményben, szoborban
- használja a szobor és a festmény fogalmát, képes a szobor és a festmény megkülönböztetésére-felismerésére reprodukción is
- képes a figyelmét néhány percig látványokra, képekre, műalkotásokra, tárgyakra irányítani és képes bekapcsolódni a róluk való beszélgetésekbe
- rajztechnikákkal felismerhető módon tud ábrázolni tárgyakat, élőlényeket, nagy általánosságban képes jellegzetes formáik, színeik megjelenítésére
- megfelelően kezeli a ceruzát, a filctollat, a krétát és az ecsetet, alapismeretekkel rendelkezik a vízfestéssel történő festésről és az agyagból történő mintázásról
- egyszerű technikákkal, műveletekkel képes játékos tárgyakat készíteni; jártas az olló használatában

Előzmény

Információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:

- személyes és közös élmények (pl. játékból, családi együttlétből fakadó) kifejezése grafit és filctoll rajzokban, mintázással készült agyagszobrokban
- emlékek (pl. virágok, állatok, természeti jelenségek) kifejezése szubjektív módon alkalmazott vonal-, szín- és formaminőségekkel; rajzokban, vízfestményekben, szobrokban
- átélt események (pl. kirándulás, rendezvény) megjelenítése rajzokban, festményekben
- meseélmények kifejezése rajzokban, festményekben, szobrokban, ill. különböző térkonstrukciókban
- erőteljes színvilágú festőművészeti alkotások nézegetése, témafelfedő és színeket leíró beszélgetések
- szobrászati alkotások nézegetése, témafeltáró beszélgetések
- a szobor és a festmény közötti különbség megfigyelése, megbeszélése
- Vizuális kommunikáció:
 - különböző tárgyak, élőlények ábrázolása emlékezetből jellegzetes formájuk és színük megragadásával; rajzolás filctollal, krétával
 - természeti tárgyak (növények, termések, kövek) forma- és színminőségeinek megfigyelése, megbeszélése
 - tárgyak lenyomatainak elkészítése festékezéssel, agyagba/gyurmába nyomtatással a nyomtatási technika tanulmányozásával
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - játék céljára alkalmas tárgyak készítése a legegyszerűbb eszközök (olló) és egyszerű műveletek (kötés, tépés, hajtás) alkalmazásával (pl. figurák gyurmából, agyagból, papírból, textilhulladékból; autó és "garázs" papírdoboz átalakításával)
 - különböző játékok és (az iskolai környezetből vett érdekes) használati tárgyak anyagának, formájának, színének és használhatóságának megbeszélése
- [Megj.: Az 1. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

Szöveges értékelés a felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által a követelmények alapján kidolgozott, a korosztályra érvényes szempontsor alapján.

Feltételek

- Elsötétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - diavetítő, műalkotások diafilm-reprodukciói (elsősorban festmények és szobrok; épületek és tárgyak, illetve látványok felvételei a tematikai szemléltetéshez); írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló
 - krepp-papír különböző színekben,
 - 2-3 kg agyag / tanuló
 - kb. 5 db A/3-as félfamentes rajzlap / tanuló
 - kb. 20 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: videolejátszó, természeti és művészeti filmek videokazettákon; égetőkemence
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/4-es félfamentes rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - olló
 - gyurmatömb

Szerző Lektor ...

Sándor Zsuzsa

szerző

Vizuális kultúra 2

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- Az életkori jellemzők figyelembevételével második évfolyamon a kifejezés-jellegű alkotómunka és összességében a gyakorlati tevékenység dominál. Emellett az előző évfolyamhoz képest kis mértékben növekszik a vizuális kommunikációra és tárgykultúrára, illetve összességében az elemzésre fordított idő.
- A tartalom kiegészítendő a részletesebb megismerésre szánt műalkotások listájával. Erre a célra mintegy 8-10 mű elegendő (ennél természetesen sokkal több műalkotást látnak, szemlélnek a gyerekek a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- Gyakorlati tevékenységekkel, látvány-, kép- és tárgyolvasásokkal a vizuális gondolkodás és érzékenység fejlesztése.
- A problémahelyzetekben és technikailag is egyre összetettebbé váló vizuális alkotótevékenységeken keresztül a vizuális közlésfajták és a vizuális nyelv fokozatosan szélesedő körével történő ismerkedés.
- A vizuális művészetek iránti érdeklődés felkeltése. A műalkotások megítélési-műelemzési elemeinek kialakítása, művészeti alapismeretek megszerzése.

Követelmény

- élményhelyzetekben képes kifejező alkotások létrehozására
- képes a formamérettel és színnel történő hangsúlyozásra (kiemelésre) kifejező alkotásaiban
- fel tudja ismerni az életterével rokon festmények és szobrok témáit, legalább egy-két mondatban meg tudja fogalmazni észrevételeit
- képes részt venni a műalkotások, látványok, tárgyak formáiról-színeiről, vizuális jelek jelentéséről folytatott beszélgetésekben
- felismer és szerző, cím szerint megnevez legalább egy-egy festményt és szobrot
- ábrázolni tud emlékezetből tárgyakat, élőlényeket általános formaarányuknak és jellemző színüknek megfelelően
- képes egyszerű folyamatok értelmezésére a jellemző fázisok felismerésével
- meg tudja állapítani az azonos vagy hasonló szín- és formaminőségeket
- segítségével el tud készíteni egyszerű felépítésű és technikájú tárgyakat, maketteket
- képes díszítmények önálló kigondolására és tárgyak díszítésére
- érti a játéktárgy és a gyakorlati funkciójú használati tárgy közötti különbséget
- tárgymegfigyelések során képes a gondolatait egyszerű összefüggésekre irányítani

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - személyes és közösségben szerzett élmények kifejezése festéssel, az élményhez kapcsolódó formák, színek hangsúlyozásával
 - átélt események, történések megjelenítése rajzokban, festményekben, agyag- és gyurmaszobrokban
 - elképzelt lények, növények, cselekvéses szituációk megjelenítése rajzokban, szobrokban mintázással és egyszerű konstruálással
 - művészeti (mese, film, vers) élmények kifejezése rajzokban, festményekben, szobrokban
 - műalkotások (festmények, grafikák, szobrok) témájának, formáinak és színeinek megfigyelése, megbeszélése
- Vizuális kommunikáció:

- tárgyak, élőlények, jelenségek ábrázolása emlékezetből általános formaarányaik és jellemző színük megmutatásával; rajzolás krétával, festés vízfestékekkel
- különböző tárgyak, élőlények vizuális jellemzőinek megfigyelése, megbeszélése
- tárgyak, anyagok csoportokba rendezése azonos vagy hasonló szín- és formajellemzőik alapján (pl. vörösek, zöldek; gömbölyűek, szögletesek)
- folyamat, változás értelmezése képkockák sorbarakásával
- gesztusok, testjelzések olvasása fényképek, festmények és szobrok alapján
- egyszerű vizuális jelek (pl. útminti, postahivatali) jelentésének vizsgálata
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - különböző játékok, használati tárgyak és épületek megfigyelése a rendeltetés és a forma, a forma és a díszítés, az anyag és a díszítés kapcsolatának megbeszélésével
 - egyszerű felépítésű díszített használati tárgyak készítése agyagból mintázással és egyszerű konstruálással (pl. figurális edények, tárolódoboz papírdobozok átalakításával)
 - (kitalált vagy olvasmányokhoz kapcsolódó) építményeket, építészeti együtteseket környezeti kiegészítésekkel megmutató makett készítése; agyagból mintázással vagy papírdobozok összeépítésével és apró tárgyak, egyéb anyagok felhasználásával
- [Megj.: A 2. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szóveges értékelések mellett osztályozást is javaslunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - diavetítő, műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, tárgyak, épületek,); írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló
 - krepp-papír különböző színekben,
 - 2-3 kg agyag / tanuló
 - kb. 5 db A/3-as félfamentes rajzlap / tanuló
 - kb. 20 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
- ajánlott: videolejátszó, természeti és művészeti filmek videokazettákon, égetőkemence
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/4-es félfamentes rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - olló
 - gyurmatömb

Vizuális kultúra 3

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- Az életkori jellemzők figyelembevételével a harmadik évfolyamon az előző évekhez viszonyítva jelentősebben megnövekszik a vizuális kommunikáció, valamint a tárgy- és környezetkultúra tananyagainak mennyisége és mélysége. A három terület közül azonban még mindig a kifejezés, képzőművészet a hangsúlyos (a tanítási-tanulási idő mintegy 40-50 %-át ajánlatos rá fordítani); ezzel együtt változatlanul a gyakorlati tevékenység a domináns minden kultúraterületen. Az elemzések alkalmankénti időtartama megnövekszik, azonban lehetőség szerint gyakorlatokat, cselekedtetést kapcsolunk hozzájuk.
- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 10-15 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részelemzésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A 3. évfolyamra a 2. évfolyamon megfogalmazott célok érvényesek.
- [Lásd a 2. évfolyam megegyező rovatában.]

Követelmény

- kifejező alkotásaiban képes a kompozíció fontolgatására, meggondolására
- képes néhány összefüggő mondatban elmondani gondolatait a neki tetsző műalkotásokról, tárgyakról, épületekről
- felismer és meg tud nevezni legalább két-két festményt, szobrot és építészeti alkotást
- elemi ismeretekkel rendelkezik az iskolai gyakorlatban nem használt néhány szobrászati technikáról
- reprodukción is képes megkülönböztetni a körplasztikát és a domborművet, használja a dombormű fogalmát
- ismer és használ néhány árnyaltabb színminőséget (pl. kékeszöld, vörösesbarna); látványokban és műalkotásokban fel tudja fedezni és saját szavaival meg tudja magyarázni a világosság- és színzetkontrasztot, valamint egy-két formakontraosztot
- ismeri a vonal és a folt szerepét, jelentőségét a vizuális jel és a díszítés területén
- ismeri néhány vizuális jel jelentését, képes játékos témában a jelalkotásra
- képes egyszerű vizuális közlések olvasására, értelmezésére
- tud egyszerű folyamatokat értelmezni és ábrázolni néhány jellemző fázissal
- meglátja az egyszerűbb vonal-, forma- és színritmusokat, képes ritmusalkotásra a díszítésben
- jártas az egyszerű technikájú tárgyalkotásokban, igényli saját munkájában a szép formálást
- jártas az egyszerű munkaeszközöket igénylő konstruáló-technikákban, az agyag használatában; biztonságosan használja faragásra-vágásra a kést
- ismeri a temperafestés technikáját, a paletta használatát

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - elképzelt helyzetek, események (pl. foglalkozás, jövőbeli városi élet, stb.) megjelenítése temperafestményben, rajzban, szoborban és domborműben; a kompozíció meggondolásával
 - átélt események és olvasott történetek megjelenítése képben, képsorozatban rajzolással, festéssel; a kompozíció meggondolásával
 - képzőművészeti (festészeti, szobrászati) és más művészeti élmények hatására festmények, szobrok készítése
 - festmények témáinak, formáinak, színeinek elemzése, világosság- és színzetkontrasztok megkeresése festményeken
 - szobrászati alkotások témáinak, formáinak, anyagainak-technikáinak (fa- és kőfaragás, terrakotta-mintázás) elemzése, a dombormű és a körplasztika közötti különbség megfigyelése, elemzése
 - néhány szobor és festmény alkotója és címe
- Vizuális kommunikáció:
 - emberek, tárgyak, növények, állatok, jelenségek vizuális jellemzőinek (forma- és színminőségek, forma- és színviszonyok) megbeszélése [közvetlen látványok és/vagy képek alapján]

- látványok, jelenségek ábrázolása a képi emlékeket erősítő megfigyelés-előzményt követően, szín- és formaminőségük megmutatásával
- egyszerű vizuális jel (pl. cégér/cégjel) alkotása papírkivágással-applikációval vagy agyagból mintázással
- egyszerű magyarázó rajz készítése (pl. családja létező család vagy olvasott történet/mese alapján)
- különböző közlések (pl. játék/tárgy szerelési rajza, vizuális jel, térkép) ábrázolási jellemzőinek (pl. vonal-, folt- és színminőségek) és üzenetének olvasása, értelmezése
- fotók-fotóelemek sorrendezésével, csoportosításával kitalált történet, eseménysorozat elmondása
- történet, valós cselekmény fázisokra bontása és megjelenítése képsorozatban
- fotógyűjtemény készítése a gesztusok, a testbeszéd tanulmányozására
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - téri modell készítése papírból és/vagy papírdobozokból konstruálással (pl. járművek, épületek)
 - tárgyak, öltözetek díszítményeiben és csomagolásokon a formák, színek, vonalak elrendezésének, a ritmus létrejöttének megfigyelése, elemzése
 - ritmikus formákkal és/vagy vonalakkal díszített edény készítése papírdoboz/papírhenger átalakításával és agyagból felrakásos technikával
 - csomagolástervek, textilminta-tervek készítése (különböző funkciókhoz kötődően) formák, színek, vonalak ritmikus elrendezésével; papírkollázs, krumplinyomat 2-3 dúcrról
 - a tágabb környezet (iskola és környezete; utca/tér épületei, építményei, tárgyai) funkcionális és esztétikai vizsgálata- néhány építészeti alkotás neve és helye
- [Megj.: A 3. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szóveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - diavetítő, műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, tárgyak, épületek,); írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - festőpaletta az osztálylétszámnak megfelelően
 - kispengéjű konyhakések az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló
 - krepp-papír és drapériák különböző színekben
 - 2-3 kg agyag / tanuló
 - kb. 5 db A/3-as félfamentes rajzlap / tanuló
 - kb. 30 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: videolejátszó, természeti és művészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásológép
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/4-es félfamentes rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek és fehér, fekete
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet

Vizuális kultúra 4

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- A negyedik évfolyamon -igazodva a gondolkodásbeli változásokhoz- igen hasonló órahányadokban foglalkozunk a kifejezés, képzőművészet, a vizuális kommunikáció, valamint a tárgy- és környezetkultúra tartalmaival. Belép a modell utáni ábrázolás feladathelyzete, kiszélesedik a vizuális közlésfajták területe - távrolról közelítve ugyan, de előkészítjük ezzel a következő évfolyamok számos új tananyagterületét (pl. a térábrázolási konvenciókat, vagy a tömegkommunikációs ismereteket). A tárgykészítésben az összetettebb technikájú, több szempontú megfontolást igénylő feladatok kerülnek előtérbe. Ugyanakkor a gyakorlati tevékenység dominanciája természetesen megmarad minden kultúraterületen. Az elemzések alkalmankénti időtartama megnövekszik, azonban lehetőség szerint gyakorlatokat, cselekedtetést kapcsolunk hozzájuk.
- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 10-15 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részelemzésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A 4. évfolyamra a 2. évfolyamon megfogalmazott célok érvényesek.
- [Lásd a 2. évfolyam megegyező rovatában.]

Követelmény

- önálló adaptációval képes szépirodalmi illusztráció készítésére
- kifejező-szándékának megfelelően szelektálni tudja a vizuális nyelvi elemeket, ki tudja választani az alkalmas minőségeket és viszonylatokat, valamint képes a figyelemirányításra személyes alkotásaiban
- összefüggő mondatokban el tudja mondani a neki tetsző műalkotásokról a gondolatait, ismereteit (közte a néhány tanult művészi technika alapvető ismérveit és a vizuális nyelvi ismereteket), próbálkozik érzelmeinek-érzéseinek megfogalmazásával
- tapasztalatai alapján el tudja különíteni a képzőművészet legfontosabb ágait (: festészet, szobrászat, grafika) és a szobrászat műfajait (körplasztika/szobor, dombormű), használja ezeket az elnevezéseket
- képes a látványok és képek, ábrázolások közötti analógiák felismerésére
- képes az ábrázolt modell és a készülő kép folyamatos összevetésére (viszonylag rövid ideig tartó feladathelyzetekben)
- felismeri az egyszerű világossági, színezeti és telítettségi színviszonyokat, egyszerű formaarányokat és formakarakter-viszonyokat, képes ezek ábrázolására az érdeklődését felkeltő témák és modellek esetében
- önállóan képes a gyakorlati feladatokhoz is kötődő tárgyak, építmények elemzésében a rendeltetés, forma, anyag, méret szerinti összefüggések megállapítására
- képes tárgyak, díszítmények funkcionális megvalósítására
- ismeri a textilfestés, báb- és díszletkészítés egyszerű változatait
- képes tárgyak, környezeti jelenségek esztétikumán elgondolkodni
- ismeri legalább 3-3 építészeti alkotás nevét és helyét, festmény és szobor szerzőjét, címét és technikáját

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - szépirodalmi illusztrációk vizuális nyelvi és tartalmi jellemzőinek elemzése; szépirodalmi illusztráció készítése a kifejezőszándékának megfelelően kiválasztott és hangsúlyozott vizuális nyelvi elemekkel, forma-, szín-, vonalminőségekkel és kompozíciós megoldásokkal

- olvasott, filmen/színházban látott és kitalált történetek megjelenítése rajzolással, kollázssal-montázssal, dombormű mintázásával; az elemek elrendezése és a figyelemirányítás megfontolásával
- festmények, grafikák, szobrok elemzése a vizuális művészeti terület és a technika (festészet esetében akvarell, tempera és olaj, szobrászat esetében bronz/fémöntés) legfontosabb jellemzőinek vizsgálatával
- néhány festmény és szobor szerzője és címe
- Vizuális kommunikáció:
 - egyszerű természeti tárgy (növény, termés) ábrázolása modell megfigyelésével, a készülő rajz és a modelltárgy folyamatos összevetésével (a modell biológiai jellemzőinek vizsgálatával)
 - tárgycsoportok összeállítása-elrendezése szín- és formaviszonyok, komponális megoldások tanulmányozására
 - egyszerű látványok (egy-két tárgy és környezete) ábrázolása modell alapján a színezetiségük, szintelittségük, formaarányuk és formakarakterük viszonyainak megmutatásával; festés vízfestékkel, temperával és rajzolás
 - használati tárgy rajzolása megfigyelés alapján különböző nézetekből (a modell tárgykultúra tartalmainak vizsgálatával)
 - információ-értelmezések a vizuális jellemzők megbeszélésével (pl. könyvborító, folyóirat-címlap, meghívó)
 - egyszerű osztású építészeti tér (pl. a család lakása) alaprajzi vázlatának elkészítése
 - magyarázó rajz sorozat készítése folyamat (pl. egy ház felépítése, növény vagy állat fejlődése) legjellemzőbb epizódjainak, mozzanatainak ábrázolásával
 - testbeszéd (rövid) szituációs játékokban (élő mozgás és bábmozgatás)
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - az öltözködés, a lakás, a család mindennapi használati és ünnepi tárgyai, könyvek, épületek elemzése a funkció, a forma, az anyag és a méret összefüggéseinek vizsgálatával
 - népművészeti tárgyak, lakberendezési és ruházati textíliák mintakincsének vizsgálata: szín- és formavilág, ritmus, elrendezés (szimmetria és aszimmetria)
 - néhány építészeti alkotás neve és helye
 - (kisméretű) terítő és/vagy báböltöztetéshez, bábdíszlethez használható textília készítése kötözött textilfestéssel
 - botos báb készítése karakteres figuraábrázolással
 - bábdíszlet vagy dobozszínház díszletének elkészítése; építés-konstruálás papíryanagok, textíliák felhasználásával, festés
 - tárgykészítés (pl. képeskönyv) konstruálással
 - az iskolai (osztály) környezetesztétikai alakítása csoportmunkában (pl. virágok elrendezése, kiállításrendezés a tanórai alkotásokból)
- [Megj.: A 4. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - diavetítő, műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek,); írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - paravánok (kiállításrendezéshez, bábmozgatáshoz)
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló

- krepp-papír, kartonpapírok és drapériák különböző színekben
- 2-3 kg agyag / tanuló
- kb. 5 db A/3-as félfamentes rajzlap / tanuló
- kb. 10 tasak háztartási ruhafesték/osztály, festéklé tároló edények (vagy jó minőségű textilfestékek)
- kb. 10 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
- írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: videolejátszó, természeti és művészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásoló
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/4-es félfamentes rajzlap, 5 db A/4-es műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - vonalzó
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet
 - textilmaradék

Vizuális kultúra 5

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- Az 5. évfolyam tanulóinak gondolkodása nem tér el meghatározóan a 4. évfolyamosok jellemzőitől. Kissé hangsúlyosabbá válik a műelemzés területe.
- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 10-15 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részelemzésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A vizuális nyelv kifejező és ábrázoló szándék szerinti használatának erősítése, tudatosítása, a vizuális közlés- és kommunikáció-változatok szélesedő skálájával történő ismerkedés.
- Önállóság kialakítása a mű-, látvány-, és tárgyelemzésben, a véleményformálásban és az alkotásban. A művészeti ismeretek bővítése és válogatottan különböző korokból, kultúrákból és kontinensekről származó műalkotásokkal a művészettörténeti tanulmányok előkészítése.

Követelmény

- képes személyes élmények, érzelmek, hangulatok kifejezésére
- fokozódó tudatossággal és érzékenységgel használ vizuális minőségeket kifejező és ábrázoló alkotásaiban
- ismeri a vizuális művészetek legfontosabb ágainak (: festészet, szobrászat, grafika) alapvető vizuális jellemzőit, használja ezeket az elnevezéseket
- ismer néhány képzőművészeti témát, a tematikai sajátosságokat be tudja építeni az elemzésekbe
- felismer és meg tud nevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, valamint építészeti alkotást
- alapismeretekkel rendelkezik az alkotás létrehozása, a tárgytervezés és kivitelezés folyamatáról
- jártas a látványok (tárgy, tárgycsoport, jelenség) ábrázoló tanulmányozásában
- képes a megismert anyagok, eszközök, technikák önálló használatára
- ismeri az információközlés legfontosabb formáit és jellegzetességeiket, felismer néhány közlésfajtát, maga is meg tudja fogalmazni képből közléseit, magyarázatait
- tárgyalkotó munkájában a kitartás, pontosság, igényesség jellemzi

- képes az életmód és a tárgyforma kapcsolatának meglátására, a tárgyelemzésekben való részvételre

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - - élmények, fantáziaképek síkbeli-térbeli megjelenítése
 - - népköltészeti alkotások, versek, mesék, történetek vizuális feldolgozása
 - ecset-, ceruza-, filctoll- és hurkapálcika rajzok
 - akvarell-, tempera-, krétafestmények; vegyes technikájú megoldások
 - sokszorosító grafikai eljárások: monotípiá, papírmetszet
 - mintázás agyagból, drótplasztika
 - - műelemzések a különböző képzőművészeti ágak (festészet, grafika, szobrászat) főbb vizuális jellemzőinek vizsgálatával, különböző korokból és kontinensekről származó jellegzetes példákon keresztül (pl. barlangrajzok; ókori egyiptomi és görög, amerikai prekolumbián, valamint 16-17. és 20. századi szobrok; középkori ikonok, 16-18. századi arcképek és oltárképek, 17. és 19. századi tájképek, avantgárd és neoavantgárd festmények, 16-17. és 20. századi grafikai lapok)
 - - a népművészet jeltartalmú elemeinek jelentésvizsgálata
- Vizuális kommunikáció:
 - természeti és mesterséges formák (emberek, növények, állatok, tárgyak - köztük mértani alapformák) és jelenségek ábrázoló tanulmányozása
 - vonallal, tónusos megoldásban és színnel
 - jellemző forma (karakter)
 - felépítés, kapcsolódás, arány
 - mozgás, a forma változása
 - a lokálszín, színárnyalatok kikeverése, derítés, tompítás
 - felület, faktúra
 - különböző nézőpontok
 - elképzelt tárgy magyarázó-értelmező megrajzolása elől-, felül- oldalnézetben
 - rajzos üzenet, képregénykészítés szövegírással
 - újságokból gyűjtött fotók, betűk, képek jellemzőinek megbeszélése, ezekkel plakát készítése
 - közvetlen vizuális közlések (gesztus, jelbeszéd) és rögzített közlések (írás, műalkotás, tárgy, magyarázó rajz, fotó, plakát) információtartalmának elemzése
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - tárgytervezés rajzban, tárgykészítés (pl. használati tárgyak) szabadon választott technikával
 - talált tárgyak elemzése: mi volt? mi lehet belőle?
 - régi tárgyak elemzése: kié volt? milyen korban? mire használta?
 - fazekastárgyak (pl. a bükki kultúra edényei, kerámiaműhelyek alkotásai, népi fazekasság) elemzése; szalagos és lapokból formált edények építése, fakturaképzés
 - fonott és szövött tárgyak elemzése; egyszerű tárgykészítés fonással és szövással
- [Megj.: Az 5. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javaslunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok.
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - diavetítő, műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek,); írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően

- festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
- szövökeretek és/vagy szalagszövő az osztálylétszámnak megfelelően
- néhány (nagyobb) olló, barkácsszerszámok
- kartonpapírok és drapériák különböző színekben
- kb. 10 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
- festékező és nyomóhengerek, nyomdafesték, oldószer, (festékezéshez) üveglapok
- 2-3 kg agyag / tanuló
- néhány kg könnyen hajlítható vastagabb drót
- írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: videolejátszó, természeti és művészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásológép, grafikai prés gép.
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/3-as félfamentes rajzlap, 10 db A/3-as műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - 1 üveg tustinta, rajzpálcika
 - vonalzó
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet
 - textilmaradék, fonalmaradékok

Szerző Lektor ...

Rézművesné

szerző

Vizuális kultúra 6

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- Életkori sajátosságainál fogva a 12 éves korú gyermek elmélyültebb, pontosabb megfigyelésekre képes. Az előző évekhez viszonyítva a szubjektív területekkel szemben az objektív közlés nagyobb súlyú és kissé hangsúlyosabb az elméleti ismeretszerzés.
- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 15-20 legyen, ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részletekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A 6. évfolyamra az 5. évfolyamon megfogalmazott célok érvényesek.
- [Lásd az 5. évfolyam megegyező rovatában.]

Követelmény

- jártas a vizuális minőségek és a kompozíciós megoldások felismerésében és alkalmazásában
- ismeri különböző anyagok viselkedésének törvényszerűségeit, képes a kifejezőeszközök megválasztásával, alkalmazásával a gondolatok közlésének erősítésére
- jártas néhány egyénileg választott technika használatában, a kézművesség egyik ágában; képes a technikai kivitelezés minőségének megítélésére
- felismer és meg tud nevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, valamint építészeti alkotást

- ismer néhány festészeti, szobrászati és grafikai műfajt és technikát, a műfaji-technikai sajátosságokat meg tudja fogalmazni az elemzések során
- képes a látvány (tárgy, tárgycsoport, jelenség) tanulmányozására, elemzésére, egyszerű magyarázó ábrák készítésére és elemzésére
- jártas a látványtól való elvonatkoztatásban, a forma- és színredukció megoldásaiban, a téri modellkészítésben
- alapismeretekkel rendelkezik a szerkesztőrajz közlésformájáról, különböző közlésfajták jellemzőiről, jártas a szerkesztőrajz készítésében
- ismeri a vizuális információközlés legelterjedtebb módjait, alapvető jellemzőiket; képes a betű és kép együttes alkalmazására
- ismeri a legfontosabb képi jeleket, a nemzeti ereklyéket
- ismeri a tárgytervezés és -készítés folyamatának legfontosabb lépéseit, szempontjait
- képes az életmód, a lakás berendezése és a használati tárgyak közötti összefüggések felismerésére
- tájékozott lakóhelye, megyéje népi kismesterségeiről
- igényli a kultúrált környezetet

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - személyes és művészeti (népművészet, képzőművészet, színház, tánc, zene, irodalom) élmények feldolgozása képi, plasztikai kompozíciókban (pl. népballadák, a magyar és a világirodalom klasszikusai, antik mitológia, biblia, mondák, legendák, klasszikus és rockzene)
 - homogén és vegyes rajz- és festőtechnikák
 - monotípiák, papírmetszet
 - mintázás-térformálás, papírplasztika
 - képsorok egyszerű animációval
 - különböző korokból származó műalkotások elemzése; az elemzések során a művészeti műfajok (szobrászat: körplasztika, dombormű; festészet: táblakép- és falfestészet; sokszorosító grafika: mély- és magasnyomás) és technikák (szobrászat: faragás, mintázás, öntés; táblakép: tempera- és olajfestés; falfestészet: freskó, mozaik; mélynyomás: rézkarc; magasnyomás: fametszet, linómetszet) jellemzőinek vizsgálata
 - a vizuális nyelv alapelemei, a használt technika/anyag és a komponálási mód kifejező hatásán alapuló alkotómunka, a kifejező hatás megfigyelése az elemzett művekben
- Vizuális kommunikáció:
 - kompozíciós gyakorlatok látványok ábrázolásával
 - tárgyak felépítését, tagoltságát magyarázó, elemző rajzok, tér- és tömegviszonyokat értelmző makettek készítése forma- és színredukcióval
 - fejlődést, változást, működést, folyamatot magyarázó, szemléltető ábrák készítése
 - geometrikus térmodellek készítése papírból hálózatrajz, szerkesztőrajz alapján
 - 3 képsíkos vetületi ábrázolás az elkészített geometrikus formákról
 - térformálás - térábrázolás: összetettebb makettek készítése papír- és textilplasztikában, természetes anyagok használatával; alaprajz és térképkészítés (pl. történelmi mondák, legendák, olvasmányok alapján helyszínek, épületek - jurta, vár, templom; népi építészet vagy helyi műemlék feldolgozása)
 - a sokszorosított információ (könyv, reprodukció, plakát, képes folyóirat, film) jellemzőinek elemzése, a kép és szövegfolt arányára figyelve újság, könyvcímlap tervezése
 - a képi közlések szabályainak, konvencióinak tanulmányozása közismert jelekben, szimbólumokban
 - jelképek, nemzeti ereklyék (pl. címer, zászló, szakrális tárgyak)
 - jel- és üzenettartalma
 - a közösségi élet jelei - informáló jelek a mindennapi életben
 - vizuális jelek gyűjteményének készítése; jeltervezés és kivitelezés
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - a tervezési folyamat alapjainak megismerése valódi szükségletként jelentkező vagy elképzelt (esetleg fantasztikus) tárgy létrehozásával:
 - a hiányhelyzet felismerése
 - ötletek a hiány pótlására

- tervezés az anyagok, eszközök megválasztásával
- kivitelezés
- (pl. egy használati tárgy -iskolai felszerelés, személyes tárgy- elkészítése; játék vagy báb készítése)
- a viaszírásos batiktechnika munkafázisai, tárgykészítés-díszítés (pl. terítő, párna, trikó)
- a tágabb környezet rendeltetésének, formáinak elemzése, kritikája:
 - különböző funkciójú épített terek osztásai, mozgáslehetőségek a terekben, térérzetek
 - életterek, az otthon berendezése és tárgyai
- egy választott tárgy történeti változásai
- [Megj.: A 6. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - diavetítő, műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek); írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - min. 2 db rezsó, 2 db vasaló
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló, barkácsszerszámok
 - kartonpapírok és drapériák különböző színekben
 - kb. 10 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - festékező és nyomóhengerek, nyomdafesték, oldószer, (festékezéshez) üveglapok
 - kb. 10 tasak különböző színű ruhafesték, nagyméretű festéklé tároló és öblítő edények
 - min. 6 db viaszolvasztó edény, írókák az osztálylétszámnak megfelelően, különböző méretű vakkeretek
 - 2-3 kg agyag / tanuló
 - néhány kg könnyen hajlítható vastagabb drót
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: videolejátszó, természeti és művészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásológép, grafikai prés gép
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/3-as félfamentes rajzlap, 10 db A/3-as műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - 1 üveg tustinta, rajzpálcika
 - vonalzó
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet
 - textilmaradék

Vizuális kultúra 7

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- A 7. évfolyamon elkezdődnek a művészettörténeti tanulmányok és a mozgóképkultúra, médiaismeret. Az évi időkeretből a mozgóképkultúra és médiaismeret tartalmak feldolgozására körülbelül 15 %-ot, a továbbiakban 20-25 %-ot javasolunk.
- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 15-20 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részlelemzésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A vizuális kultúra és a mozgóképkultúra és médiaismeret komplex oktatása során az ismeretszerzés és tevékenységek együttesével a vizuális gondolkodás és az érzelmi tartalmak fejlesztése.
- A természeti és emberalkotta világ kapcsolatainak felismerése a valóság látvány- és élményanyagának vizuális feldolgozásával, a kifejező- és a közlőnyelv használatával.
- Ismerkedés a tömegtájékoztatás fajtáival, lehetőségeivel; a tömegkommunikációs rendszerekben megjelenő üzenetek információértékének, hatásmechanizmusának objektív értékelése.

Követelmény

- képes egyéniségének megfelelő formai, technikai megoldásokra, alkotói módszerek kiválasztására, a komponálásban variációs megoldásokra
- ismeri a valóságábrázolás különböző módjait, a képzőművészeti alkotás, a fénykép és a film ábrázolásmódjai közötti különbségeket
- ismeri a fény színmódosító szerepét, a fény-árnyékviszonyok plasztikus megjelenítését
- képes az érzéki csalódások felismerésére
- képes választott műalkotás önálló elemzésére, műalkotások értelmezésére; meg tudja állapítani különböző korokban és kultúrákban született műalkotások hasonlóságait és különbségeit
- a képző- és iparművészet, a fotó és a film területén tájékozott a műalkotás létrejöttéről, az alkotói folyamatról; képes alkalmazni a technikai képírás egyszerű eszközeit
- felismer és meg tud nevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, építészeti, valamint filmművészeti alkotást
- tapasztalatokkal rendelkezik a néhány ábrázolási konvenció művészeti alkalmazásáról
- képes a tér és a funkció, valamint a térhatás alapján megfogalmazódó érzet szerint látványok megítélésére, a hatáselemek alkalmazására saját tervezőmunkájában
- képes vázlatok, magyarázó rajzok, saját tervezésű eszközök készítésére, átgondolt munkára
- ismeri a felhasznált, megmunkált anyagok tulajdonságait, biztonsággal választja ki a közlési szándékának megfelelő technikát
- tisztában van a fénykép és a film kialakulásának technikai hátterével, ismeri a technikai képírás fejlődését
- meg tudja különböztetni a fikciót és a dokumentumfilmet
- ismeri a tömegkommunikáció fajtáit, törekszik tudatos használatukra

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - látványok hangulati-érzelmi átírásai festői és grafikai eljárásokkal
 - hangulatok, érzelmek, érzések és érzetek kifejezése meghatározott témákban (pl. csend, álom, nyugalom, dinamizmus, feszültség, dráma, hiány, súlyos, lebegő)
 - toll- és szénrajz
 - gipszöntés, faragás
 - fotómontázs, sokszorosító grafika
 - technikai kísérletek (pl. színes fényekkel, tárgyapplikációkkal)
 - a színharmóniák és kontrasztok hatásai
 - a különböző művészeti ágak közötti kapcsolatok elemzése: az érzelmek és hangulatok kifejezésében fellelhető közös vonások

- művészettörténeti ismeretek: az ősi társadalmak és az ókori keleti kultúrák művészete, a zsidó vallás és a biblia művészettörténeti vonatkozásai, az ókori görög és római művészet, a kora-középkor művészete
- speciális technikák megismerése az adott korszakokhoz kapcsolódóan
- az előző években megismert műalkotások korba helyezése; különböző korokból származó műalkotások összehasonlító elemzése a korra utaló különbségek megkeresésével
- Vizuális kommunikáció:
 - látványok ábrázolása fény-árnyék hatásokkal
 - téri helyzeteket, összefüggéseket megfogalmazó rajzok, modellek készítése látvány és műalkotás után, valamint elképzelés alapján (belső és külső tér, téri kapcsolatok, szerkezet, áthidalás-fedés)
 - ábrázolási konvenciók vizsgálata, a jellegzetességek megbeszélése különböző korokból és kultúrákból származó műalkotásokban: jellemző formák, a legjellemzőbb nézet választása, a téri hatás
 - összetettebb formák (természeti formák, mértani formák, építészeti elemek) felépítésének, szerkezetének értelmezése tengellyel, metszősíkkal, származtatással
 - tömegkommunikáció legfontosabb formáinak (könyv, sajtótermékek, plakát, film, video, tévé, rádió) elemzése a jellegzetességek feltárásával
 - szöveg és kép együttes alkalmazása különböző karakterű közlő alkotásokban (pl. szórólap, plakát, iskolai újság, stb. készítése adott vagy választott témához); festéssel-rajzolással, montázzsal, fénymásolás alkalmazásával, gyűjtött, rajzolt, kiegészített, szerkesztett betűk/szövegek felhasználásával
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - összetett rendszer alkotása; makettkészítés építészeti egységek, terek kapcsolásával és/vagy színpadi látványtervezéssel
 - az adott művészettörténeti korok építészeti és tárgykultúrája
 - tárgymakettek készítése:
 - egy használati tárgyfajta időbeni formaváltozásai,
 - egy emberi léptékű funkcionáló tárgy; a fa, fém, gipsz, textil anyagok közüli választással
- Mozgóképkultúra és médiaismeret:
 - jel, jelrendszer és jelentés összefüggései a mozgóképben
 - a vizuális jelrendszerek mint információhordozók; a kontextus, a jelek módosulása
 - a kép és a valóság; a festmény és a fénykép jellegzetességeinek összehasonlítása
 - a fotó és a mozgókép "köznyelvének" jellemzői
 - a fénykép szerepe, jelentősége, típusai
 - a fotózás technikai fejlődése; a fényképezés különböző technikai lehetőségei
 - fényképezés: néhány elemű képsorozat készítése egy tárgy, jelenség körüljárásával vagy folyamat fázisairól
 - filmelemzések: a történetmesélés módja, dokumentum értékű és fiktív elemek (filmtörténeti példák)
 - a mozgókép kialakulása, korai formái, fejlődése
 - a mozi és a televízió hatásmechanizmusa, a különbségek elemzése
- [Megj.: A 7. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok.
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek,); mozifilmek és különböző típusú televíziófilmek, műsorok videokazettákon
 - diavetítő, írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító

- videolejátszó, színes televízió, minimum 1 db fényképezőgép
- min. 2 db reflektorállvány, égők
- paravánok (kiállításrendezéshez, különböző kísérletekhez)
- A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
- festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
- néhány (nagyobb) olló
- krepp-papír, kartonpapírok és drapériák különböző színekben
- festékező és nyomóhengerek, nyomdafesték, oldószer, (festékezéshez) üveglapok
- 1-2 kg agyag / tanuló
- kb. 5 kg modellgipsz, gipszkeverő edény(ek)
- kb. 10 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
- írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott:
 - természeti és képzőművészeti filmek videokazettákon,
 - égetőkemence,
 - grafikai préggép,
 - fénymásológép,
 - 5 db fényképezőgép.
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/3-as félfamentes rajzlap, 10 db A/3-es műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 1 üveg fekete tustinta, rajztoll
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - vonalzó, körző
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet
 - javasolt: saját fényképezőgép, 1 tekercs fekete-fehér film

Vizuális kultúra 8

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 15-20 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részlemezésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A 8. évfolyamra a 7. évfolyamon megfogalmazott célok érvényesek.
- [Lásd a 7. évfolyam megegyező rovatában.]

Követelmény

- képes önálló döntésekre egyéniségének megfelelő formai, technikai megoldások, alkotói módszerek kiválasztásában
- jártas a vizuális és mozgóképkultúra területén az összefüggések felismerésében
- alkotásaiban anyagszerű formálásra, előadásra törekszik

- képes műalkotások értelmezésére, felismeri a hasonlóságokat, különbségeket, az egyedi jegyeket; felismeri a tanult művészeti korszakok stílusjegyeit
- felismer és meg tud nevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, építészeti, valamint filmművészeti alkotást
- ismeri különböző térábrázolási konvenciók alapszabályait, egyszerű alkalmazásukat
- jártas a vizuális lényeg értelmezésében, valamint közlési szándékának kép és szöveg együttesében történő megfogalmazásában
- rendelkezik a tömegkommunikáció tudatos használatának alapjaival, a mozgókép és a média területén is ismeri a tömegtájékoztatás fajtáit, lehetőségeit, néhány jellegzetes módszerét, információértékét és veszélyeit
- használható tapasztalatokkal rendelkezik az építészet különböző korokból és kultúrákból származó emlékeiről, szűkebb és tágabb építészeti környezetéről, felismeri az összefüggéseket
- képes kritikus magatartással szemlélni környezetét, s megfogalmazni önálló véleményét, igényét
- érti a stílus, az életmód, az építészeti és tárgykultúra összefüggéseit

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - műalkotások (festmények, szobrok, grafikák) stílusváltoztató átirásai
 - történekek megjelenítése, a mozgás kifejezése konkrét és elvont formák rendezésével, szekvenciákkal, sorozatokkal, montázzsal, a hagyományos eszközök mellett a fotó, film, video eljárásainak beépítésével
 - az "előadásmód", az egyéni stílus, a korstílus formai jegyei művészeti alkotásokon, tárgyakon; hatások, művészeti iskolák (néhány elemzési szempont: komponálási módok, a kiemelés eszközei, a képi-kompozíciós mag, a figyelemvezetés módja és iránya, a letét-indulat-gesztus, anyagválasztás-megmunkálás)
 - jellegzetes művészeti ágak, műfajok, műtípusok, ábrázolási konvenciók és általában a művészet szerepe különböző korokban és kultúrákban
 - művészettörténeti ismeretek: a középkor és újkor művészete (a magyar és az egyetemes művészettörténet kiemelkedő alkotásai, alkotói; stílusjegyek)
- Vizuális kommunikáció:
 - téri összefüggések megmutatása magyarázó rajzban, építmények látvány utáni tanulmányozásával és elképzelés alapján (pl. az épületegyüttesek, az utcakép harmóniája; a táj-éghajlat-építészet-anyagok kapcsolata; a jövőbeni város, az emberi hajlék és a természet kapcsolata; a szín és a tér kapcsolata, pihenőhelyek, kerttervezés)
 - térábrázolási konvenciók különböző korokban és kultúrákban
 - ábrázolási rendszerek (Monge vetületi ábrázolás, Kavallieri axonometrikus ábrázolás, két iránypontos perspektíva) alapszabályai; vázlat szintű alkalmazás a tervezőmunkában
 - performance: a tér átalakítására (pl. humanizálására, beépítésére, rendezésére) irányuló akció
 - a tartalom, a közlési szándék és a külső megjelenés összefüggésének elemzése könyvekben, újságokban, plakátokon
 - piktogramtervezés és mennyiségi változást megmutató ábrák készítése
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - összetett építészeti-környezeti rendszer összefüggéseinek elemzése
 - az életstílus, az épületek és a berendezés közötti összefüggések elemzése (a művészettörténet megismert korszakaiban)
 - környezetelemzés és fejlesztési terv készítése
 - építészeti-környezeti makett konstruálása
 - a magyar népi építészet jellegzetes változatai
- Mozgóképkultúra és médiaismeret:
 - a látvány térbeli és időbeli megszervezésének módjai; kamerapozíciók és képkivágások (elemzések filmrészletek visszaolvasásával és egyszerű gyakorlatok)
 - forgatókönyvtípusok, irodalmi alapanyag, technikai fogatókönyv
 - feszültségkeltés, a néző figyelmének irányítása, azonosulás; a tárgyi kellékek, a díszlet, a jelmez és a maszk hatása (filmrészletek elemzése és gyakorlati próbálkozások)

- látványtervezés elképzelt tematikájú filmfelvételhez
 - képsor- és dialógustervezés; szituációs szerepek, helyzetek rögzítése fényképezőgép és videokamera használatával
 - a film előállításának folyamata, a filmgyártás fázisai, az alkotásban résztvevők szerepe és köre
 - különböző információs csatornák (sajtó, rádió, televízió) főbb jellegzetességeinek, a megjelenő üzenet hatásának megfigyelése (pl. azonos híryanagy vagy reklám feldolgozásának elemzésével)
- [Megj.: A 8. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok.
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek.); mozifilmek és különböző típusú televíziófilmek, műsorok videokazettákon
 - diavetítő, írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - videokamera, videolejátszó, színes televízió, minimum 1 db fényképezőgép, min. 2 tekercs fekete-fehér film és 2 db üres videokazetta
 - min. 2 db reflektorállvány, égők
 - paravánok (kiállításrendezéshez, különböző kísérletekhez)
 - A/3-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló
 - krepp-papír, kartonpapírok és drapériák különböző színekben
 - 1-2 kg agyag / tanuló
 - kb. 5 kg modellgipsz, gipszkeverő edény(ek)
 - kb. 10 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: természeti és képzőművészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásológép, 5 db fényképezőgép nagyító, szárító, egyszerű laborálási eszközök és anyagok.
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/3-as félfamentes rajzlap, 10 db A/3-es műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), krétakészlet, színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - vonalzó, körző
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet
 - javasolt: saját fényképezőgép, 1 tekercs fekete-fehér film

Vizuális kultúra 9

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 20-25 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részlelemzésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- A képi kommunikáció formáinak, jelentőségének megismerésével az analízáló, szintetizáló, összefüggéseket feltáró képességek erőteljes fejlesztése.
- A látható világ és a személyes én kifejezése a vizuális közlés eszközeivel.

Követelmény

- képes a vizuális nyelv tudatos alkalmazásával vizuális kommunikációra
- ismeri az érzelmek, indulatok szerepét a művészi kifejezésben
- a hatáselemek alkalmazásával, a technikai megoldások önálló megválasztásával saját érzelmek, gondolatok kifejezésére képes
- ismeri és alkotómunkája során felhasználja az anyag, a szerkezet, a funkció és a forma összefüggéseit
- ismer különböző képzőművészeti technikákat, érti a forma és a tartalom összefüggéseit
- felismeri a különböző művészettörténeti korszakok jellemző műalkotásait
- ismer jelentős alkotókat, alkotásokat
- felismer és meg tud nevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, építészeti, valamint filmművészeti alkotást
- igényes környezetével szemben, felismeri a tárgykultúrát meghatározó tényezők szerepét
- ismeri a film műfaji kategóriáinak és a mozgóképelemzéshez tartozó fogalmakat
- változatos információ tartalmakat képes magyarázó-értelmező ábrázolásban, ábrákban megjeleníteni
- jártas az ábrázolási rendszerek alkalmazásában
- jártas a műszaki közlőnyelv alapfokú olvasásában, írásában és a tervezésben való felhasználásában

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - érzelmi, indulati tartalmak közvetítése, különleges technikák alkalmazása: többszínű nyomat készítése, plakett, kevert technikák, fotó, fotográfika
 - elvont fogalmak kifejezése különböző technikai megoldásokkal
 - zenei szerkezetek megfigyelése, átírása, kifejezése a zene hangulati hatásainak illusztrálásában; akvarell- és temperafestmény vagy vegyes festőtechnika
 - művészettörténeti ismeretek: a 19. század művészeti törekvései; kapcsolat a különböző törekvések valamint a magyar és európai művészet között
 - különböző művészettörténeti korszakokból származó műalkotások elemzésével az alkotás folyamatának, módszereinek megismerése
- Vizuális kommunikáció:
 - vetületi ábrázolás, Monge-féle képsíkrendszer, vetületek, képsíkok egyesítése
 - szabályos testek, csomkolt formák és testcsoportok, különféle helyzetű térelemek vetületeinek elkészítése, szerkesztése
 - a Kavallier-axonometria ábrázolási szabályai, testek, testcsoportok axonometriai ábrázolása; vázolórajz és szerkesztés
 - rekonstrukció térelemek, mértani modellek beállításával és rajzban vetületek alapján
 - nem szemléletes ábrázolási rendszerben megjelenő formáról szemléltető rajz készítése
 - magyarázó-közlő rajz készítése: logikai vázlat, diagram, szemléltető ábra
 - tervezett esemény, fiktív történet képes forgatókönyvének elkészítése
 - a műszaki rajz technikai jellemzői
- Tárgy- és környezetkultúra:

- tárgy-tervezések rajzban, a tárgyak elkészítése a célnak megfelelő anyagok felhasználásával (papír, papírmasé, textil, fa, gipsz)
- színpadkép, díszlet tervezése, makett készítés konstruálással
- világítástechnikai kísérletek, megvilágítási terv készítése
- belső terek és a lakberendezés elemzése, tervkészítés
- Mozgóképkultúra és médiaismeret:
 - filmelemzések a látvány és a hang térbeli-időbeli megszervezésének, a mozgóképes dramaturgia alapelemeinek vizsgálatával
 - a nézőpont, a világítás, a kameramozgás, a plánok és a film "hangjának" (zene-beszéd-zörej) megfigyelése, elemzése és egyszerű gyakorlatok végzése
 - vágástechnika, trükktechnika, sokszorosítás, archiválás
 - a színházi előadás és a film közötti különbségek vizsgálata
 - a történet, a dialógus és a narrativitás elemzése, rövid cselekmény feldolgozása szerepjátékban, szituációs gyakorlatban
 - a mozgóképek műnemei és műfajai; a hatásmechanizmus elemzése
 - alapvető televíziós műfajok jellegzetességeinek vizsgálata, összehasonlítása
 - a kiemelés eszközeinek (megvilágítás, közelkép, hossz és tempo, zene, zörejek) elemzése, kísérletek
- [Megj.: A 9. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsötétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):
 - műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek.); mozifilmek és különböző típusú televíziófilmek, műsorok videokazettákon
 - diavetítő, írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - videokamera, 2 db videolejátszó-felvevő, színes televízió, minimum 1 db fényképezőgép, 2 tekercs fekete-fehér film, 4 db üres videokazetta
 - min. 2 db reflektorállvány, égők
 - paravánok (kiállításrendezéshez, különböző kísérletekhez)
 - A/2-es rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló
 - kartonpapírok és drapériák különböző színekben
 - 1-2 kg agyag / tanuló
 - kb. 5 kg modellgipsz, gipszkeverő edény(ek)
 - kb. 10 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
- Ajánlott: természeti és képzőművészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásológép, min. 5 db gyakorló fényképezőgép, nagyító, szárító, egyszerű laborálási eszközök és anyagok
- A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/3-as félfamentes rajzlap, 10 db fél íves műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - vonalzó, körző
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag

- színespapírkészlet
- javasolt: saját fényképezőgép, egy tekercs fekete-fehér film

Szerző Lektor ...

Bihari Zol

szerző

Vizuális kultúra 10

Szerkezet: soros

Óraszám

Iskolai: 56 óra

Megjegyzés

- A tartalom kiegészítendő a részletes megismerésre szánt műalkotások listájával. Ajánlatunk szerint a művek száma mintegy 30-35 legyen (ezen kívül természetesen még számos műalkotást használunk fel részlemezésekhez és szemléltetésekhez a tanév során). Beépítendő a helyi vizuális kultúra vonatkozások is.
- Javasoljuk az osztályzati szintekhez tartozó követelményszintek, szempontok kidolgozását.

Cél

- Esztétikai, etikai, kultúrtörténeti és ismeretelméleti egységek összefüggéseinek bemutatásával a művészeti és történelmi korok kapcsolatának feltárása.
- Vizuális kultúra, mozgóképi és médiaismeretek rendezése, rendszerezése.
- Az egyetemes emberi kultúra értékeinek megismerése mellett a mai kor információ-zuhatagában tájékozódási képességek megszerzése, kritikus szemléletmód kialakítása.

Követelmény

- jártas a vizuális jelenségek, képi szimbólumok önálló vizsgálatában
- tájékozott a művészeti korokban, képes önálló formatervezésre, egyszerű anyagokból tárgyakat tud készíteni
- ismeri a művészettörténet korszakainak jellemzőit, a filmtörténet nagy korszakait stílusjegyei alapján
- képes a kor, a műalkotás és az alkotó közötti összefüggések felfedezésére
- képes esztétikai kategóriákban gondolkodni, esztétikai minőségek segítségével önálló véleményt kialakítani
- meglátja a képzőművészet és más művészeti ágak egymásra hatását, kapcsolódási pontjaikat
- ismeri a kommunikációs rendszerek típusait, jellemzőit, hatásait
- a média hatásaival szembeni kritikus magatartásra törekszik
- felismer és meg tud nevezni néhány képzőművészeti, nép- és iparművészeti, építészeti, valamint filmművészeti alkotást

Tartalom

- Kifejezés, képzőművészet:
 - monumentális dekoratív felület tervezése
 - saját gondolati közlésre képi szimbólumok használata
 - sokszorosító grafikai technikák alkotó alkalmazása
 - tárgyak optikai megjelenésének megváltoztatása festéssel, grafikai eljárásokkal; optikai illúziókeltő hatások alkotó használata
 - képelemek hatásának megváltoztatása helyzetük és kapcsolatuk módosításával
 - kísérletek a színek pszichikai hatásának vizsgálatára, a tapasztalatok felhasználása az alkotásban
 - műalkotások összehasonlító elemzése művészeti korok között, koron belül és egy-egy alkotó munkásságán belül
 - művészettörténeti ismeretek: a 20. századi európai és azon kívüli művészeti törekvések, a legfrissebb művészeti törekvések

- műalkotások érzelmi, gondolati tartalmának megértése, kultúrtörténeti rendszerbe való beillesztése
- számítógépes grafikák készítése
- Vizuális kommunikáció:
 - a perspektív vetítés rendszere
 - mesterséges és természetes tárgyak elemző ábrázolása, síkmetszési feladatok
 - szokatlan nézőpontok elemzése ábrázolása
 - jelrendszerek szerveződésének, jelek- motívumok szerepének elemzése
 - reklámgrafika: a forma és tartalom összefüggései, a szöveges és képi közlés összekapcsolásának változatai
 - különböző példák elemzése a kontextus változataira
- Tárgy- és környezetkultúra:
 - felmérési rajz készítése különböző térosztású belső terekről
 - külső és belső terek, épületek vázolása, strukturális értelmezések
 - az építészeti rajz alapvető jellemzői
 - színtervek készítése adott térről több változatban
 - a tárgykultúra kultúrtörténeti változásának áttekintése, a funkció, a forma és a díszítmény viszonya különböző korokban
 - a képzőművészet és az iparművészet kapcsolata, átfedések; a design
 - a tipográfia, könyvművészet alapvető jellemzői
 - szokatlan tárgyak, jövőbeli tervek, más kultúrákhoz tartozó alkotások megértése, értékelése
- Mozgóképkultúra és médiaismeret:
 - fontosabb stílusirányzatok a filmtörténetben, a filmtörténet korszakai
 - a némafilmek jellemzői
 - a hangosfilm a 30-as évektől a 2. világháborúig
 - az olasz neorealizmus
 - az angol "free cinema"
 - a szovjet film
 - a cseh újhullám
 - a francia újhullám
 - amerikai filmtípusok
 - a magyar film 1944-ig, 1945-56 között és 1956-tól napjainkig
 - jelentősebb filmrendezők és alkotásaik
 - műsorrendek "helyiértékének" megfigyelése, elemzése
 - a szórakoztató műsorok hatáskeltő eszközei (komikumforrások, látványelemek)
 - klipek és reklámok elemzése: identifikáció, sztereotipizálás és célközönség
 - nagyjátékfilm, tévéjáték, dokumentumfilm, hírműsor elemzése
 - a közszolgálati és a kereskedelmi tévé közötti különbség
 - tévéetika, videojog
 - riportok, cselekményes filmetűdők készítése (filmvágással, hangosítással), majd a filmek bemutatása és elemzése
- [Megj.: A 10. évfolyamos tantárgyi tartalom kiegészül az iskola által kidolgozott műlistával és a helyi vizuális kultúra vonatkozásokkal.]

Értékelés

- A folyamatos szöveges értékelések mellett osztályozást is javasolunk. A tanuló érdemjegyének megállapítása a tantervet felhasználó iskola tantervadaptáló közössége által kidolgozott teljesítményszintek alapján történik.
- [Megj.: További információk a tantárgyi főmodul hasonló rovatában található.]

Feltételek

- Elsőtétíthető terem, vízcsap mosdóval, tárolószekrény és/vagy polcok.
- Iskolai beszerzésű tanítási eszközök (tanári és tanulói használatra):

-
- műalkotások diafilm-reprodukciói (festmények, grafikák, szobrok, népművészeti és iparművészeti tárgyak, épületek,); mozifilmek és különböző típusú televíziófilmek, műsorok videokazettákon
 - diavetítő, írásvetítő; vetítőállvány és vászon, elosztó-hosszabbító
 - videokamera, 2 db videolejátszó-felvevő, színes televízió, minimum 1 db fényképezőgép, 2 tekercs fekete-fehér film, 4 db üres videokazetta
 - min. 2 db reflektorállvány, égők
 - paravánok (kiállításrendezéshez, különböző kísérletekhez)
 - A/2-as rajztábla az osztálylétszámnak megfelelően
 - festőpaletták az osztálylétszámnak megfelelően
 - néhány (nagyobb) olló
 - kartonpapírok és drapériák különböző színekben
 - kb. 5 kg modellgipsz, gipszkeverő edény(ek)
 - kb. 20 db fél íves műszaki rajzlap (egy osztály számára)
 - írásvetítő fólia és tollkészlet
 - ajánlott: természeti és képzőművészeti filmek videokazettákon, égetőkemence, fénymásológép, min. 5 db gyakorló fényképezőgép, nagyító, szárító, egyszerű laborálási eszközök és anyagok
 - A tanulók egyéni felszerelése:
 - kb. 20 db A/3-as félfamentes rajzlap, 10 db fél íves műszaki rajzlap, rajzlapgyűjtő
 - grafitceruza (faborítású), színes filctollak
 - 12 színű vízfestékkészlet, 1 vékonyabb és 1 vastagabb ecset
 - temperakészlet vagy legalább az alapszínek, valamint fehér és fekete
 - vonalzó, körző
 - olló, folyékony ragasztó és ragasztószalag
 - színespapírkészlet
 - Javasolt: saját fényképezőgép, egy tekercs fekete-fehér film